Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

U fokusu “Domoljubnog” – 9- Samo je jedna istina o našoj slavnoj novogradiškoj 121. brigadi

Antun Brađašević · Saturday, August 8th, 2020

Naš sugovornik Novogradiščanin Mato Modrić sada je pukovnik HV-a u mirovini kojemu se priznaje ratni put u kontinuitetu od 28. lipnja 1991. do 22.rujna 1996. godine. Najviše vremena je proveo obnašajući obavještajne poslove pri zapovjedništvu 121. brigade. Bio je svojedobno i zapovjednik izviđačko diverzantske satnije, pomoćnik za obavještajne poslove pri zapovjedništvu 121. brigade. Od 1991. ima čin bojnika, a nakon VRO „Bljesak“ i „Oluja“ postaje pukovnik. Nositelj je ukupno 7 odličja za zasluge u Domovinskom ratu od kojih ističe: Spomenicu Domovinskog rata, Medalju Bljesak, Medalju Oluja , Odličje kneza Domagoja, i Hrvatski pleter. Zadobio je povredu kralježnice u neprijateljskom granatiranju zgrade zapovjedništva 121. brigade u Novoj Gradiški, a uslijed ratnih trauma kasnije je zadobio je i PTSP. Jedan je od onih ljudi koji smatra kako doprinos novogradiške 121. brigade HV nije dovoljno vrednovan kada govorimo o dosad napisanim knjigama o Domovinskom ratu. Zbog toga je u dva navrata organizirao tribine u novogradiškom Domu kulture na kojima su svoje iskaze o ratnim zbivanjima dali najugledniji hrvatski ratni vojni časnici i generali. Mato kaže kako ga najviše smeta kada o ratnim događajima govore oni koji nisu tada bili na ratištu kao i oni koji smatraju neke osobne zasluge važnijim od drugih. Evo najprije malo uvodnog predstavljanja.

„Rođen samu selu Velebiću u općini Ključ u zapadnoj BiH 3.travnja 1954. godine. Srednju školu završio sam u Ključu, a Ekonomski fakultet u ZG. Volim reći kako u svojoj drugoj domovini, u Slavoniji živim već 40 godina. Početkom 90.-tih godina bio sam oženjen i otac dvoje djece. Radio sam u „Hrvatskim cestama“. Za moj politički angažman bio je presudan intervju sa dr. Franjom Tuđmanom objavljen u „Startu“ kojeg sam pročitao i te novine ponio u Bosnu da bih pokazao ocu Luki. On mi je rekao kako treba slijediti tog čovjeka koji će povesti Hrvatsku do neovisnosti i slobode. Tada sam se učlanio u GO HDZ Nova Gradiška. Od prvih dana sam tada bio na predizbornim skupovima. Kao diplomirani ekonomist govorio sam o temema vezanim uz razvoj gospodarstva. Na prvim demokratskim izborima postigli smo uvjerljivu pobjedu no ubrzo smo bili prisiljeni pripremati se i oružjem braniti taj demokratski uspjeh.

Vrijeme
neizvjesnosti, straha, ali i odlučnosti i političkog pluralizma

„Dana 22.listopada 1990. pristiglo je i podijeljeno prvih 150 kalašnjikova za hrvatske dragovoljce sa zapadnog dijela naše Brodsko-posavske županije. Biosam jedan od sedmorice Savjeta za obranu pri Skupštini općine Nova Gradiška. Već je tada postojao interes za daleko većim brojem naoružanja, no iz tadašnjeg Ministarstva obrane poručeno je kako je prioritetno područje Vukovara. Dolazi do ustroja prvih oružanih postrojbi poput one na novokapelačkom području kojom je vodio **Ante Krolo**, i kreće se sa uvježbavanjem i pripremom za obrambene aktivnosti. U tadašnjem

projugoslovenskom listu „Front“ javno su obznanjena sva imena ljudi koji su tada bili naši dragovoljci i zadužili naoružanje čime se te ljude željelo zastrašiti. Te podatke su im dostavili njihovi špijuni odnosno one osobe koje su bile i dalje zaposlene u javnim službama na novogradiškom području (u policiji, Uredu za obranu i sl.). Zajedno sa **Krešom Kovačićem**, **Ljubom Terzićem**, **Mladenom Tomaševićem** pregledavali smo evidenciju vojnog kadra i uočili kako imamo problem jer nismo imali stručnog vojnog kadra koji bi mogao voditi naše postrojbe, a mi smo dobili zadatak ustrojiti brigadu. Tražili smo ljude koji su u bivšoj vojsci završili za rezervnog oficira, no u to vrijeme neki od njih su se teško odlučivali prihvatiti se ulogu zapovjednika. U političkom smislu bilo je to delkatno vrijeme. Mi smo željeli na neka važne funkcije postaviti stručne ljude, a ne samo gledati po tome jesu li članovi HDZ-a. Gledalo se tko ima završen fakultet i tko je stručnjak u svom poslu. U Izvršnom vijeću općine tako smo imali višestranačje na djelu, npr. liberale, SDP, HSS-ovce i druge. Među 15 članova Izvršnog vijeća mi iz HDZ-a poželjeli smo imati 10 Hrvata i 5 Srba. To nekima nije odgovaralo ali mi smo time željeli konkretno pokazati kako pružamo ruku suradnje svima u cilju izgradnje demokratske Hrvatske. Npr. u Društveno-političkom vijeću imali smo **Željka Furića** (HDS) koji je bio jako razuman i uvažen čovjek. Promišljali smo kako kvalitetno „posložiiti“ sve sa takvim osobama. Bilo je tu i nekolicima osoba srpske nacionalnosti koji su vrlo brzo shvatili kako oni tu neće biti dominantni kao prije u bivšem sistemu. Ti ljudi su se prije svega jako bojali što će to biti s njima, ali su se ponašali politički vrlo korektno sve dok nije došlo do prvih oružanih sukoba. Kod njih su bile dvije „struje“; jedna projugoslovenska a druga pročetnička koja je kasnije prevladala. Ta frakcija je imala za cilj pokazati novu hrvatsku vlast kao „ustašku vlast“. Po mom mišljenju slično je bilo na državnom vrhu. Ja sa ubrzo postao načelnik obavještajne službe pa sam imao uvida u podatke o tome čime su se pojedinci bavili prije i što su činili tada, kada je riječ o tome jesu li ili nisu bili za novu hrvatsku vlast. Sada s vremenske distance pogotovo možemo puno toga zaključiti o nekim ljudima. U tadašnjem SIS-u u početku je bio većinom „naslijeđeni kadar“ iz bivšeg režima, pa je nama bilo jako teško raditi vezano uz zadatke prikupljanja i obrade informacija o neprijateljskoj strani. Još tamo negdje 1993. i 1994. godine se na nekim primjerima vidjelo kako nekima nije bilo u interesu kada hrvatske obavještajne službe rade dobro. I Hrvatska i Slovenija su po mom mišljenu dugo ostale „crvene republike“ jer proces zamjene kadrova u nekim važnim institucijama nije odrađen kako treba. Hvala Bogu što je pomogao našim hrvatskim braniteljima i predsjedniku Tuđmanu da ipak to sve dobro završi našim velikim pobjedama.

Uoči početka ratnih
djelovanje „zveckanje oružjem“ i otvorene prijetnje

Prvi sukob se dogodio u Pakracu 1. ožujka, bile su tu i prve barikade, a ja sam posebno pratio što se zbiva na cestovnoj komunikaciji pravac sjever – jug, dakle od Virovitice prema Staroj Gradiški. Tu je bio tzv. Banjalučki korpus JNA koji se trebao spojiti sa Bjelovarskim korpusom JNA. Morali smo pristupiti mobilizciji te je sa državnog vrha stigla zapovijed kako treba „zamrznuti“ rad svih političkih stranaka i angažirati se u aktivnostima obrane. Ja sam se oko toga angažirao u Staroj Gradiški gdje je bilo 133 mobiliziranih osoba, a drugi su kod nas to radili na novogradiškom, cerničkom i novokapelačkom području. U Staroj
Gradiški bili smo u cilju zaštite pučanstva pristupili blokadi mosta na Savi. Imali smo prijeko na neprijateljskoj strani dvojicu naših ljudi koji su pratili kretanje njihove tenkovske kolone prema mostu na Savi. Neprijatelj je tada stao i svoje snage rasporedio duž desne obale Save. Da su oni tada prešli i spojili se sa snagama koje su dolazile iz Bjelovara, bilo bi jako gadno. Odlučili smo zatražiti pomoć sa državnog vrha kako bi se štitio most, a naše snage rasporedili smo duž linije Stara Gradiška -Nova Varoš i gore prema Gornjim Bogićevcima, Dragaliću i Medarima. Pozorno smo pratili što se događa na zapadnom dijelu od Nove Gradiške, do Okučana. Dana 14. na 15. travnja 1991. godine otkrili smo u Cagama vojni šleper tzv. JNA iz kojeg se u civilni šleper pretovarano naoružanje. Jedan dio je spremljen na njihovo groblje a za drugi dio nismo znali gdje je otišao. Tek je 1996. otkriveno kako je to završilo na Strmcu. Dana 24. lipnja 1991. godine

u Poljanama je preko Save prebačena velika količina naoružanja za srpske pobunjenike. Naše oružje od teritorijalne obrane je iz Nove Gradiške bilo dislocirano u Požegu. Mi smo tražili da nam se to vrati, te smo se na neke druge načine nastojali bolje naoružati iz pravca sjeverne Hrvatske. Tu je jako značajnu ulogu odigrao Zdravko Sokić. Na neprijateljskoj strani je već tada bila ogromna količina pješačkog i drugog naoružanja. Nama je bilo jasno, gledano u geostrateškom smislu, kako ćemo mi biti u situaciji braniti te naše važne prometne pravce. Započeli smo utvrđivati svoje položaje, dakle ukopavati se u rovove, praviti grudobrane i slično. Duž pravca prema mostu bile su naše snage specijalne policije sa gospodinom **Franjom Dunkovićem**, i aktivne policije sa gospodinom **Kasumovićem**. Bili smo tu mi sa naših 33 izviđača, bila Izviđačko diverzantska satnija Glavonog stožera generala **Ante Gotovine**.

Početak ratnih djelovanja i otpor ogromnoj neprijateljskoj sili

Srušen je most na kanalu Strug koji je usporio napredovanje velikih neprijateljskih snaga iz BiH. U dane od 16. do 19. kolovoza Bjelovarski korpus je stigao na Bijelu Stijenu povrh Okučana i u Širince i to sa tenkovima. Vodili su se intenzivni pregovori. U Trnakovcu u zasjedi stradavaju naši branitelji. Borbe kreću od 13. tog kolovoza. Dana 2. i 3. rujna kreće njihova velika ofenziva na Novi Varoš. Kreće njihovih 13 tenkova, 2 transportera i oko tisuću vojnika na naših oko 130 vojnika. Tada je od naših ljudi jedan poginuo na Gređanima, a jedan na Pustari. Bilo je puno naših ranjenih pa smo se morali povući pred tom silom. Dana 5. rujna naši ulaze natrag u Novi Varoš i nanose velike gubitke neprijateljima. Drugi puta 16. rujna kreće ogromna neprijateljska sila koja se suprotstavlja našim snagama koje su posebno dobro opremljene protuoklopnim naoružanjem. Tu su se tada vodile najteže borbe u kojima su s naše strane sudjelovale najelitnije postrojbe poput 1, gardijske brigade Tigrova i druge. Kasnije su velike borbe vođene i kod Bogićevaca. To je bilo „vatreno krštenja“ za mnoge od nas, kao i za mnoge danas jako poznate hrvatske generale. Posebno bih spomenuo **Stjepana Vukovića** iz specijalne policije i njegovo ponašanje kao staloženog zapovjednika, koji je već tada rekao kako ćemo mi njima vratiti pravom mjerom kada za to dođe vrijeme. Hvala Bogu da rat nije bio svugdje, jer su naši vojnici mogli ići kućama odspavati, odmoriti se pa ponovno doći na linije. Funkcioniralo je gospodarstvo itd. Tada su na novogradiško ratište počeli stizati pripadnici gardijskih postrojbi koje su sačinjavali vojnici iz svih krajeva Hrvatske ali i iz BiH i hrvatski dragovoljci iz cijelog svijeta. Dugo bi trajalo nabrajanje svih postrojbi, npr i 3. gardijske brigade i posebnih specijalnih interventnih policijskih postrojbi i vrhunskih legendarnih zapovjednika. Svi su oni tu bili stali pred nikad veću vojnu silu kojoj su eto pomrsili račune. Kod Medara su vođene teške borbe. Dana 21. rujna bio je najteži ratni dan za Novu Gradišku kada je poginulo 14 ljudi. Dana 25. na Goricama teške borbe. Nakon toga dolazi do stabilizacije na ratištu i potpisivanje primirja. Treba spomenuti neke male pomake koje je naša vojska radila nakon tih najkrvavijih borbi. To je npr. ponovno zauzimanje Gorica, pa naši ponovo ulaze u Pivare kad je bila

poplava, pa zauzimanje Medarskih vinograda itd. Nakon toga temeljem zapovjedi s vrha Oružanih snaga iz Zagreba kreću naše oslobodilačke akcije u podnožju Psunja, na Mašićku Šagovinu i sela na sjevernom dijelu novogradiškog ratišta, Širinci, Šnjegavić, Golobrdac, … Tu je središnju ulogu odigrala naša slavna 121. brigada HV-a uz dakako podršku i 108. slavonskobrodske brigade, Požežana, dijelova nekih gardijskih brigada koje su tu bili stacionirani (ponajprije Sokolovi **Marina Pišonića**), policije, itd da sad ne nabrajam. Posebno ću istaći moje izviđače-diverzante novogradiškog kraja.

O pregovorima s neprijateljima
i podršci koja je pružana hrvatskim ratnicima

Još bih spomenuo brojne pregovore sa neprijateljskom stranom.
Naša strana uvijek je imala veliku senzibilnost i diplomatičnost. Uvijek smo im davali do znanja kako želimo biti ravnopravni jer smo mi kao država Hrvatska bili međunarodno priznati. Mi smo zasigurno u Domovinskom ratu u Hrvatskoj ovdje na širem novogradiškom području razmijenili daleko najveći broj ranjenih i poginulih civila i vojnika, te ratnih zarobljenika koji su bili po logorima. Tu ću opet spomenuti ulogu **Zdravka Sokića**
ali i **Miroslava Čupića** i **Franje Pavlovića** (Crveni križ). O razmjenama u Dragaliću i onom što s kasnije događalo sa prognanicima i

izbjeglicama u Davoru moglo bi se napisati nekoliko knjiga. To su priče o strašnim ljudskim stradavanjima s obje strane. Moram spomenuti ono što su doktori i djelatnici Opće bolnice Nova Gradiška dali u Domovinskom ratu. Pa ti ljudi poput dr. **Markovića** su
dolazili na prve linije bojišta preuzeti ranjene. Oni su bili naši anđeli. Hvala i vatrogascima i vama iz medija, ali i svakoj onoj majci i osobama koji su se molile za naše branitelje. Treba zahvaliti i svima koji su na novogradiškom području bili na svojim radnim mjestima u to doba te tako omogućili da svakodnevni život može funkcionirati u ta teška vremena. Ne zaboravimo i našu katoličku vjeru i našu crkvu i ljubav koju ima hrvatski narod prema svojoj domovini. Vjera nas je hrabrila kada nam je bilo najteže .

O sudjelovanju u VRA „Bljesak“
i „Oluja“

Složit ću se sa riječima zapovjednika brigadira Josipa
Mikšića koji je točno rekao kako smo se za te akcije pripremali čim je potpisano Sarajevsko primirje, dakle godinama ranije. VRO „Bljesak“ je bila odlično pripremljena akcija koja se pripremala 4 godine. General **Petar Stipetić** nam je dao instrukcije neposredno pred početak akcije. Bilo je poteškoća. Morao sam „letati“ na sve strane i imao veliko zadovoljstvo među prvima ući u oslobođne Okučane. O tome sam puno govorio u raznim medijima ističući veliku ulogu uprvo naše novogradiške 121. brigade čiji su
vojnici među prvima zakoračili u oslobođene Okučane. **Ante Zdunić,Antun Braca Šajfar** i drugi naši dečki to potvrđuju kao
i fotografije koje su snimljene u centru Okučana. I u „Oluji“ je 121. brigada odigrala veliku ulogu. Mi smo u jednom danu prešli 25 kilometar. Brzo smo ušli u Kostajnicu i što je najvažnije nitko nije poginuo, nitko nije ranjen,a to je zato što smo se strogo držali pravila ratovanja i imali ogromno ratno iskustvo. Na jednoj od fotografija snimljenoj u dvorištu obitelji Kesić u Dubici prema Cerovljanima možete nas vidjeti s tablom naziva naselja. Nakon toga smo nastavili i išli pomoći oslobađanju Dvora na Uni. Obuzele su me tada emocije jer sam se sjetio svoga porijekla iz Bosne.Gledao sam kako Sana utječe u Unu i pomislio kako je moje ratovanje nekako vezano uz te rijeke. Vratili smo se u Novu Gradišku u konvoju kao veliki pobjednici. Krenuli smo ratovati sa Save a završili na Uni.

O nužnosti
prezentiranja istine o Domovinskom ratu i poruka za kraj

U pravu ste kada ste kazali kako sam poslije rata jedno vrijeme bio jako aktivan u nekim braniteljskim udrugama. I danas sam predsjednik Udruge veterana Domovinskog rata 121. brigade, a bio sam i politički vrlo aktivan jer mislim kako trebamo poštovati višestranačje jer smo se za to i izborili, a ne za nekakav jednoprtijski sistem. Istina je kako sam uspješno organizirao tribine o Domovinskom ratu na novogradiškom području i podržavam sve aktivnosti koje imaju za cilj pisanje istine o našoj slavnoj 121. brigadi. Na našem novogradiškom Vrebinom brdu sam sa prijateljima postavio i križeve ili točnije Križni put za žrtve Blajburga i komunističkih zločina kako bih skrenuo pozornost da ne smijemo zaboraviti niti onu našu nešto dalju prošlost kada su zbog svog hrvatstva stradavali naši očevi i djedovi. Za sam kraj izražavam sućut obiteljima poginulih, umrlih i nestalih naših branitelja. Volimo svoju domovinu. Mladim ljudima pružimo priliku. Znam kako je i danas je potrebna pomoć onim braniteljima koji nisu u potpunosti ostvarili svoja prava. Nek se upitaju svi ratni zapovjednici jesu li pomogli svojim vojnicima pri ostvarivanju njihovih prava. Tu apeliram na njihove nekadašnje zapovjednike neka im pomognu. Nemojmo se svađati zbog stranačkih opredjeljenja nego gledajmo kako sve učiniti za dobrobit svih građana Hrvatske i naš ukupni napredak.

Autor: **Antun Brađašević**

This entry was posted on Saturday, August 8th, 2020 at 9:30 pm and is filed under Aktualno, Branitelji, Nekategorizirano You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.